

Komunikat Rady Polityki Pieniężnej po posiedzeniu w dniach 27-28 lutego 2001

W dniach 27-28 lutego 2001 roku odbyło się posiedzenie Rady Polityki Pieniężnej, na którym podjęto następujące decyzje:

1. oprocentowanie kredytu lombardowego zostaje obniżone z 23 do 22 proc. w skali rocznej,
2. stopa redyskonta weksli zostaje obniżona z 21,5 proc. do 20,5 proc. w skali rocznej
3. Narodowy Bank Polski będzie prowadził 28-dniowe operacje otwartego rynku o stopie rentowności nie niższej niż 18 proc. w skali rocznej.

Uchwały RPP wchodzą w życie 1.03.2001 r.

Rada utrzymuje neutralne nastawienie w polityce pieniężnej.

W okresie od poprzedniego posiedzenia Rady Polityki Pieniężnej, w dniu 22 stycznia 2001 r., odnotowano zjawiska i sygnały, które w ocenie Rady znacznie zwiększają prawdopodobieństwo realizacji celu inflacyjnego w 2001 r., i to w sposób umożliwiający osiągnięcie średniookresowego celu polityki pieniężnej poniżej 4% w 2003 r.

Utrzymały się następujące, obserwowane od kilku miesięcy, pozytywne z punktu widzenia procesów inflacyjnych, tendencje:

1. Nastąpił dalszy, istotny spadek tempa wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, a także cen produkcji przemysłowej. Niska dynamika tych ostatnich tworzy korzystne przesłanki dla prognoz cen towarów i usług konsumpcyjnych. W grudniu dalszej obniżce uległy też wskaźniki inflacji bazowej. Zmiany te potwierdzają skuteczność realizowanej polityki pieniężnej.
2. Zmniejszył się wyraźnie stan nierównowagi zewnętrznej w 2000 r.; deficyt bilansu obrotów bieżących z poziomu 7,4% PKB w 1999 r. obniżył się do ok. 6,2% PKB.
3. Tempo wzrostu podaży pieniądza pozostało umiarkowane. Nadal stopniowo maleje dynamika wzrostu kredytów, w tym dla osób prywatnych; jednocześnie dynamika wzrostu depozytów pozostaje wysoka, zwłaszcza depozytów złotych osób prywatnych.
4. Aktualne szacunki dynamiki popytu krajowego sugerują, iż wpływa on hamująco na przebieg procesów inflacyjnych.

Jednocześnie wystąpiły nowe zjawiska i sygnały przyszłych zdarzeń, które wskazują na słabnięcie presji inflacyjnej:

1. Obniżyły się oczekiwania inflacyjne banków i gospodarstw domowych. Przeciwdziałanie wzrostowi oczekiwań inflacyjnych było istotną przesłanką ostatniej podwyżki stóp procentowych w sierpniu ub.r.
2. Decyzja rządu - zgodna z postulatami Rady - o wprowadzeniu plafonu na bezcłowy import 500 tys. ton zbóż przyczyni się do ograniczenia tempa wzrostu cen żywności. Wiele jednak wskazuje na to, że kontyngent ten może okazać się niewystarczający do uzupełnienia krajowej podaży. Aby zahamować możliwą presję cenową konieczne jest jego zwiększenie.

Skala dokonanej przez RPP obniżki stóp procentowych uwzględnia konieczność dalszego przełamania oczekiwań inflacyjnych oraz bierze pod uwagę związek dynamiki depozytów i kredytów od osób prywatnych ze zmianami w poziomi nominalnych stóp procentowych. Utrzymanie silnych bodźców dla wzrostu oszczędności gospodarstw domowych jest niezbędnym czynnikiem przywracania tendencji do zrównoważonego wzrostu gospodarki.

Rada, podejmując decyzję, wzięła pod uwagę następujące zjawiska, które mogą wystąpić w kolejnych miesiącach br. i negatywnie wpływać na realizację celu inflacyjnego szczególnie w średnim okresie. W ocenie Rady wśród tych zjawisk należy wymienić:

- niepewność co do przyszłego rozwoju sytuacji w sektorze finansów publicznych,

- niepewność co do osiągnięcia zaplanowanych przychodów z prywatyzacji, które poza wzrostem kosztów obsługi długu publicznego zmniejszą finansowanie deficytu obrotów bieżących przez inwestycje bezpośrednio,
- ryzyko przyspieszonego wzrostu cen na rynku żywności spowodowanego niedoborem podaży,
- ryzyko zwiększenia nadpłynności na rynku pieniężnym w wyniku działań rządu,
- możliwość skokowego wzrostu wydatków w związku ze skumulowaniem w krótkim okresie podwyżek w sferze budżetowej, wypłat dodatkowych środków z tytułu waloryzacji emerytur i rent, rekompensat oraz odszkodowań za przymusową pracę podczas II wojny światowej.

Rada pragnie bardzo mocno podkreślić ogromne znaczenie reform strukturalnych (dalsza deregulacja i prywatyzacja), które poprawiłyby stronę podażową gospodarki. Największe bariery istnieją tu na rynku pracy, żywności i nośników energii, dlatego też największych efektów można oczekiwać po zdecydowanych działaniach na tych właśnie rynkach.

Takie posunięcia w polityce gospodarczej, uruchamiające zablokowany dotąd potencjał podaży oraz zwiększające tempo wzrostu produktywności, przyczyniłyby się do zwiększenia produkcji i zatrudnienia, bez powiększania presji inflacyjnej.

INFLACJA

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w styczniu 2001 r. wyniósł 0,8% w porównaniu z grudniem ub.r. W konsekwencji wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, liczony w skali dwunastu miesięcy, obniżył się w styczniu br. do 7,4% - z poziomu 8,5% przed miesiącem.

W styczniu nadal utrzymywała się - trwająca od listopada ub.r. - tendencja do spadku cen paliw. Zmniejszyły się one o 2,9% w ciągu miesiąca, głównie wskutek wzmocnienia się złotego w stosunku do dolara USA. Po wyeliminowaniu tego składnika z koszyka cen towarów i usług konsumpcyjnych ich przyrost wyniósłby w styczniu 0,9%, czyli niewiele więcej niż wyniósł wzrost ogólnego wskaźnika cen. Po wyłączeniu cen paliw, a także cen żywności i napojów bezalkoholowych, które zwiększyły się w styczniu o 0,6%, pozostałe ceny towarów i usług konsumpcyjnych (tzw. inflacja netto) przekroczyły poziom inflacji ogółem, wzrastając w minionym miesiącu o 1,0%. W skali roku natomiast wskaźnik inflacji netto obniżył się do 7,2% - z 8,2% w grudniu ub.r.

Potwierdzeniem tych wniosków było też kształtowanie się cen produkcji sprzedanej przemysłu, które w styczniu spadły w porównaniu z poprzednim miesiącem o 0,2%. Zadecydował o tym spadek, o 0,5%, cen w sekcji przetwórstwo przemysłowe, związany głównie z obniżkami cen produkcji koksu, przetworów ropy naftowej i pochodnych. Roczne tempo wzrostu cen produkcji sprzedanej przemysłu w styczniu po raz kolejny się obniżyło - do 4,8% wobec 5,7% w grudniu. Niskie tempo wzrostu cen produkcji sprzedanej przemysłu stwarza sprzyjające warunki do dalszego spadku dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych.

PIENIĄDZ

W styczniu br. roczne tempo wzrostu podaży pieniądza ogółem wyniosło 14,5%, czyli utrzymało się na umiarkowanie niskim poziomie, zbliżonym do notowanego w ciągu ub.r. Utrzymywała się też tendencja do obniżania się dynamiki akcji kredytowej; roczne tempo wzrostu kredytów dla przedsiębiorstw spadło do 11,8% wobec 13,4% w grudniu ub.r., a tempo wzrostu kredytów dla osób prywatnych obniżyło się do 31,3% wobec 32% w grudniu ub.r.

Tempo wzrostu depozytów złotych osób prywatnych było w styczniu nadal wysokie i wyniosło ono 22,7% wobec 24,1% w grudniu.

WYNAGRODZENIA

W styczniu przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw (liczone dla okresu od stycznia ub.r.) zwiększyło się nominalnie o 9,9%, a realnie o 2,3%, podczas gdy w całym 2000 r. wskaźniki te wynosiły: 11,4% oraz 1,2%. Tempo wzrostu płac nominalnych w styczniu pozostało zatem stosunkowo niskie. Jednak wskutek spadku inflacji dynamika płac realnych wzrosła.

PRODUKCJA, ZATRUDNIENIE, BEZROBOCIE

W styczniu br. produkcja sprzedana przemysłu była większa niż w styczniu ub.r. o 10,1%, co po uwzględnieniu różnic w czasie pracy oznacza wzrost o ok. 5,1%. Produkcja w przemyśle przetwórczym zwiększyła się w tym okresie o 11,1%. Produkcja budowlano-montażowa spadła w styczniu o 9,8% w porównaniu ze styczniem ub.r.

Występujące w ub.r. tendencje do spadku zatrudnienia i wzrostu stopy bezrobocia odnotowano również w styczniu br. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyło się w styczniu w porównaniu z grudniem ub. r. o 0,3%, a w porównaniu ze styczniem ub.r. o 2,5%. Stopa bezrobocia natomiast wynosiła na koniec stycznia 15,6% wobec 15% na koniec grudnia ub.r. i 13,7% na koniec stycznia ub.r.

W styczniu ankietowane przedsiębiorstwa bardziej pesymistyczne niż przed miesiącem lub podobnie oceniły swoją obecną sytuację gospodarczą. Ich przewidywania na najbliższe miesiące były natomiast lepsze niż w grudniu. Oceny styczniowe cechuje jednak silna sezonowość. Najbardziej pesymistyczne oceny obecnej aktywności gospodarczej formułowały przedsiębiorstwa budowlane, choć i one także dużo optymistyczniej niż przed miesiącem oceniały swoją przyszłą sytuację. W sumie więc, zakładając trafność przewidywań ankietowanych przedsiębiorstw, badania GUS sugerują możliwość poprawy koniunktury gospodarczej w nadchodzących miesiącach.

NIERÓWNOWAGA ZEWNĘTRZNA I KURS WALUTOWY

W grudniu 2000 r. sytuacja w zakresie obrotów bieżących bilansu płatniczego nadal kształtowała się korzystnie. Deficyt obrotów bieżących wyniósł 0,7 mld USD i był niższy o prawie 1 mld USD w stosunku do grudnia 1999 r. Wielkość deficytu w obrotach bieżących w całym 2000 r. wyniosła 9,9 mld USD (wobec 11,6 mld USD w 1999 r.), co stanowiło około 6,2% PKB. Na takie zmniejszenie nierównowagi zewnętrznej w 2000 r. wpłynęło obniżenie deficytu w obrotach handlowych oraz wzrost nadwyżki w zakresie niesklasyfikowanych obrotów bieżących - przy stabilizacji pozostałych pozycji rachunku bieżącego. Od maja 2000 r. roczne tempo wzrostu wpływów z eksportu zaczęło przewyższać tempo wzrostu wydatków na import, które w ciągu całego roku pozostawało stosunkowo stabilne. W porównaniu z 1999 r. wpływy z eksportu wyrażone w USD zwiększyły się o 7,3%, a wyrażone w euro wzrosły o 24,6%. Wpłaty z tytułu importu wyrażone w USD zwiększyły się o 1,7%, a wyrażone w euro wzrosły o 17,5%.

W styczniu 2001 r., podobnie jak w grudniu ub.r., kurs polskiej waluty umocnił się zarówno w kategoriach nominalnych, jak i realnych. W stosunku do dolara USA złoty wzmocnił się średniomiesięcznie o 4,7% w porównaniu z grudniem 2000 r., natomiast w relacji do euro o 0,4%.

Następne posiedzenie Rady Polityki Pieniężnej odbędzie się w dniach 27 - 28 marca 2001 r.